

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อายุความการใช้สิทธิไต่เบี่ยให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
(กรณีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

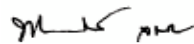
สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ดช ๐๐๐๔.๒๒/๘๖๐๔ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๐ นางนลินี กมลเลิศวิช โดยนายธีรพล กมลเลิศวิช ผู้รับมอบอำนาจ เป็นโจทก์ฟ้องสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับพวกเป็นจำเลยฐานละเมิด เรียกค่าเสียหายจำนวนทุนทรัพย์ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้มีคำพิพากษา คดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๕๖๒/๒๕๕๓ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติคืนรถยนต์บรรทุกสิบล้อคันหมายเลขทะเบียน ๘๑-๖๗๗๗ นครปฐม แก่โจทก์ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท รวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียม ยกฟ้องจำเลยที่ ๒ และ ๓ จำเลยไม่อุทธรณ์ แต่โจทก์อุทธรณ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้นำเงินไปวางศาล จำนวน ๘๗,๓๒๐ บาท โดยในวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เป็นการวางเงินค่าสินไหมทดแทน และในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เป็นการวางเงินค่าฤชาธรรมเนียม แล้วได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด ต่อมาคณะกรรมการฯ ได้ทำการสอบสวนข้อเท็จจริงเสร็จโดยมีมติว่าควรฟ้องไล่เบี่ยให้พันตำรวจเอกสุรพันธ์ โสรัตน์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้กำกับกับการสถานีตำรวจนครบาลคลองตันในขณะนั้นและพันตำรวจโทกฤตยศ เพิ่มสมบัติ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวน รับผิดชอบละเมิด ๔๓,๖๖๐ บาท

สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือว่า กรณีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้นำเงินจำนวน ๘๗,๓๒๐ บาท ไปวางศาลเมื่อวันที่ ๙ และ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ นั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องใช้สิทธิไล่เบี่ยกับเจ้าหน้าที่ภายในอายุความ ๑ ปี ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ เนื่องจากขณะนี้คดียังไม่ถึงที่สุด อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่าอายุความ ๑ ปี ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดที่ว่า “...สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย” จะต้องเป็นกรณีที่คดีถึงที่สุดแล้ว และหน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายไป หน่วยงานของรัฐจึงมีสิทธิที่จะไล่เบี่ยเจ้าหน้าที่ได้ ส่วนการวางเงินต่อศาลตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นนั้น แม้กฎหมายจะบัญญัติให้มีผลเป็นการชำระหนี้ก็ตาม แต่คดีก็ยังไม่ถึงที่สุด ซึ่งศาลสูงอาจมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไข กลับ หรือดลเสียก็ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมบังคับคดี) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ความเสียหายที่เกิดแก่รถยนต์ภายหลังจากที่ได้ถูกยึดไว้เป็นของกลางเนื่องจากการนำรถไปจอดไว้ตากแดดตากฝน ทำให้อุปกรณ์บางอย่างของรถเสื่อมสภาพ และอุปกรณ์บางอย่างหายไป เช่น กระจกมองข้าง ไฟหน้ารถฯ เป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับ และโจทก์ได้รับค่าสินไหมทดแทนที่สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำไปวางศาลตามจำนวนที่ศาลชั้นต้นพิพากษาไปแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่หารือมานี้เป็น การกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับ ความรับผิดและสิทธิไล่เบี้ยย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงมีสิทธิไล่เบี้ยเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำละเมิดและผู้ร่วมรับผิดในลักษณะลูกหนี้ร่วม ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กรณีเช่นนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๖๘๐/๒๕๔๐^๑

ในเรื่องนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำเงินไปวางศาลโดยที่ไม่ได้ตกลงกับผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นว่า ให้ศาลเป็นผู้มีอำนาจรับชำระหนี้แทนเจ้าหน้าที่ การวางเงินต่อศาลดังกล่าวจึงยังไม่ใช่การชำระหนี้แก่ผู้เสียหาย แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้รับเงินที่สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำไปวางศาลแล้ว แม้ว่าคดีจะยังไม่ถึงที่สุด ก็ถือว่ามี การชำระค่าสินไหมทดแทนแล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติด้อยมีสิทธิไล่เบี้ยเอา กับเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด การนับอายุความใช้สิทธิไล่เบี้ยดังกล่าวจึงเริ่มนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นได้รับเงินที่สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำไปวางศาล

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๔๖

^๑บันทึก เรื่อง การนำหลักการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ก่อนบังคับใช้กฎหมาย

^๒ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๓๑๔ อันการชำระหนี้นั้นต้องทำให้แก่ตัวเจ้าหนี้หรือแก่บุคคลผู้มีอำนาจรับชำระหนี้แทนเจ้าหนี้ การชำระหนี้ทำให้แก่บุคคลผู้ไม่มีอำนาจรับชำระหนี้ นั้น ถ้าเจ้าหนี้ให้สัตยาบันกันว่าสมบูรณ์